

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk

2010/2011

MI1002

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	2
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	6
1.4	Dokumentation och metadata	6
2	Uppgiftsinsamling	7
2.1	Ram och ramförfarande	7
2.2	Urvalsförfarande	7
2.3	Mätinstrument	7
2.4	Insamlingsförfarande	7
2.5	Databeredning	7
3	Statistisk bearbetning och redovisning	8
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	8
3.2	Redovisningsförfaranden	8
4	Slutliga observationsregister	9
4.1	Produktionsversioner	9
4.2	Arkiveringsversioner	9
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	9

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Gödselmedel och kalk

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23, Örebro

Kontaktperson: Gunnel Wahlstedt

Telefon: 019-17 62 45

Telefax: 019-17 70 88

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Postadress: 701 89 Örebro

Besöksadress: Klostergatan 23, Örebro

Kontaktperson: Gunnel Wahlstedt

Telefon: 019-17 62 45

Telefax: 019-17 70 88

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte. Statistiken produceras i samarbete med Jordbruksverket, som sköter insamling.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller

reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Ingen gallring av primäruppgifter har skett sedan SCB tog över ansvaret för statistiken 1985.

0.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering finns gällande försäljningen av mineralgödselmedel.

0.10 Syfte och historik

Produkten ingår i den löpande statistiken över jordbrukets gödselmedelsanvändning. Regionala försäljningsuppgifter för mineralgödsel finns sedan 1950-talet. I mitten av 1980-talet övertog SCB statistikansvaret från Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA). Fr.o.m. 2006/07 framställs statistiken vid enheten för lantbruksstatistik.

Statistiken ska belysa den regionala försäljningen till jord- och trädgårdsbruket av kväve, fosfor och kalium i mineralgödselmedel och följa utvecklingen över tid. Fr.o.m. gödselåret 1995/96 ingår uppgifter om försäljningen av svavel samt uppgifter om fosforgödselmedlens kadmiuminnehåll. Fr.o.m. gödselåret 2002/03 insamlas även uppgifter om försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling till jord- och trädgårdsbruk.

0.11 Statistikanvändning

Statistikens huvudanvändare är:

- Jordbruksverket och Naturvårdsverket för att följa den regionala utvecklingen av mineralgödselanvändningen i stort samt för att följa upp riksdagsbeslut om reducerad kväve- och kadmiumtillförsel till åkermark.
- Kemikalieinspektionen för miljömålsuppföljning avseende kadmium.
- Sveriges lantbruksuniversitet, lantbruksskolor och annan utbildningsverksamhet inom jordbruk och miljö för undervisning och forskning.
- Länsstyrelser och andra regionala organ för planering och rådgivning.
- Statistiken ingår i underlaget för Sveriges klimatrapportering vid beräkning av utsläpp av växthusgaser, se förordning om klimatrapportering (SFS 2005:626).
- Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken täcker in. Användare här är bl.a. massmedia, allmänhet, miljöorganisationer och jordbrukets egna organisationer.

0.12 Uppläggning och genomförande

Försäljningen av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk är en totalundersökning. Producenter, importörer eller försäljare av mineralgödselmedel var skyldiga att till Skatteverket betala särskilda miljöavgifter med hänsyn till gödselmedlens kväve- och kadmiuminnehåll t.o.m. december 2009. SCB/Jordbruksverket erhöll då årligen en förteckning från Skatteverket över företag som betalt miljöavgifter. Beskattningen av gödselmedel slopades 1 januari 2010. En aktuell populationsram skapas genom att komplettera uppgiftslämnande företag i ramen från 2009 med nytillkomna företag på marknaden. Uppgifterna insamlas via postenkät. Postenkäten sändes ut i oktober 2011. För de uppgiftslämnare som så önskade fanns möjlighet att lämna uppgifter elektroniskt. Enkäten omfattar uppgifter om namn på gödselmedlet, medlets näringsinnehåll med avseende på kväve (N), fosfor (P), kalium (K), svavel (S) och genomsnittlig halt av kadmium (Cd) i fosforgödselmedlen. De försålda kvantiteterna, uttryckta i ton, av olika medel redovisas per län.

0.13 Internationell rapportering

Uppgifter om försålda kvantiteter av mineralgödselmedel efterfrågas av Eurostat, OECD och FAO (Food and Agriculture Organization of the united nations).

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Ambitionen är att tidigarelägga publiceringen cirka tre veckor år 2012.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Observationsstorheterna är i Sverige försålda partier av mineralgödselmedel för användning i jord- och trädgårdsbruk. Respektive företag ger uppgift om försåld kvantitet och näringsinnehåll, innehåll av kadmium i enskilda fosforprodukter samt till vilket län försäljningen sker. Företagen redovisar även uppgifter om ev. tillverkning, import och export men då endast på riksnivå.

1.2 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheter som statistiken avser att belysa är länsuppgifter för dels försålda kvantiteter i ton, dels försålda kvantiteter per hektar utnyttjad åker av de olika näringsämnen kväve, fosfor, kalium och svavel.

Uppgifterna avser branschens verksamhetsår 1 juli-30 juni, vilket sammanfaller med gödselåret, dvs. den gödsling som sker till årets grödor.

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Försålda partier av mineralgödsel i Sverige under 2010/2011	Län, länsgrupper, riket	Mineralgödselns näringsinnehåll av kväve, fosfor, kalium och svavel. Mängd näringsämne per hektar utnyttjad åker	Totalmängd, kvot
Försålda partier av mineralgödsel i Sverige under 2010/2011	Riket	Innehåll av kadmium i fosforgödselmedel	Totalmängd
Försålda partier av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling i Sverige 2010/2011	Riket	De ekologiska gödselmedlens näringsinnehåll av kväve, fosfor, kalium och svavel	Totalmängd

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Resultat från undersökningen publiceras i Statistiska meddelanden, serie MI 30. Uppgifter publiceras också i Sveriges statistiska databaser (SSD). Mikrodata finns sparad enligt avsnitt 4.

1.4 Dokumentation och metadata

Dokumentation sker i Beskrivning av statistiken och i SCBDOK. Vidare är mikrodata dokumenterat i metadatasystemet MetaPlus (ingår i avsnitt 4.1 i detta dokument). Undersökningen beskrivs också i det publicerade Statistiska meddelandet.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Försäljningen av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk är en totalundersökning. Producenter, importörer eller försäljare av mineralgödselmedel var skyldiga att till Skatteverket betala särskilda miljöavgifter med hänsyn till gödselmedlens kväve- och kadmiuminnehåll t.o.m. december 2009. SCB/Jordbruksverket erhöll då årligen en förteckning från Skatteverket över företag som betalt miljöavgifter. Beskattningen av gödselmedel slopades 1 januari 2010. En aktuell populationsram skapas genom att komplettera uppgiftslämnande företag i ramen från 2009 med nytillkomna företag på marknaden.

2.2 Urvalsförfarande

Totalundersökning.

2.3 Mätinstrument

Missiv och postenkät visas sist i denna dokumentation.

Uppdelningen av försålda kvantiteter på län förorsakar problem för vissa uppgiftslämnare. Mineralgödselmedelförsäljningen sker i bland i flera led varför importören/producenten inte alltid vet var de olika partierna slutligen förbrukas. I viss utsträckning följer SCB upp stora leveranser genom att ta kontakt med regionala handlare. Osäkerheter kan förekomma i uppgifter fördelade på enskilda län.

2.4 Insamlingsförfarande

Postenkät skickas ut gemensamt av Jordbruksverket och SCB. Åtminstone en skriftlig påminnelse sker. I enstaka fall lyckas SCB/Jordbruksverket inte få kontakt med företag uttagna i undersökningen. Det rör sig då om företag som endast marginellt påverkar statistiken.

2.5 Databeredning

Efter granskning och dataregistrering av insamlade uppgifter omräknas uppgivna kvantiteter handelsvara till rena näringsämnen och summeras till län, länsgrupper och riket. Med hjälp av arealuppgifter från SJV *SM JO 10 SM 1201 (Jordbruksmarkens användning 2011 Slutlig statistik)* beräknas genomsnittlig gödselgiva av olika näringsämnen per hektar utnyttjad åker.

Utnyttjad åkermark har definierats som summa åkermark exklusive träda, outnyttjad åkermark och ospecificerad åkermark.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Inga modellantaganden görs. Vid skattningarna antas fullständig ramtäckning.

Endast punktskattningar beräknas, och de statistiska mått som beräknas är summor för försålda mineralgödselmängder (omräknat till mängd näringsämne respektive mängd kadmium), samt medelvärde av försåld mängd uttryckt i näringsämne per hektar utnyttjad åker. För den senare beräkningen sammanvänds undersökningsresultaten med uppgifter om länsvisa åkerarealer från jordbruksstatistiken.

Total försåld mängd av ett visst näringsämne skattas med:

$$\hat{N}_{total} = \sum_u X \cdot N_{andel} ,$$

där X är mängd försåld mineralgödsel räknat i handelsvara och N_{andel} är andelen näringsämne. Eftersom det är fråga om en totalundersökning används inga uppräkningsstal, och det skattas heller inga varianser.

Mängden försålt näringsämne per hektar, N_{ha} , åkermark skattas med:

$$\hat{N}_{ha} = \frac{\hat{N}_{total}}{\hat{Areal}}$$

där skattningen av N_{total} är enligt ovan, och arealskattningen erhålls från jordbruksstatistiken. Samma formler används för de olika redovisningsgrupperna.

3.2 Redovisningsförfaranden

Statistiken publiceras i Statistiska meddelanden och Sveriges Statistiska databaser (SSD).

Jordbruksverket publicerar dessutom uppgifter om kvantiteter av enskilda produkter/produktgrupper i en årlig rapport som publiceras i serien ”Statistik från Jordbruksverket”, se www.jordbruksverket.se.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk
Registervariant	Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk
Registerversion	2010-2011

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m.

Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata> . Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

–

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Inga särskilda erfarenheter.

Informationsbrev och blankett: Mineralgödsel
2010/11

Enheten för lantbruksstatistik

Oktober 2011

Mineralgödsel 2010/2011

Jordbruksverket och Statistiska centralbyrån (SCB) samlar årligen in uppgifter och sammanställer statistik avseende försäljningen av mineralgödsel och gödselmedel tillättna i ekologisk odling (t.ex. Biofer, Vinass).

De uppgifter som samlas in omfattar försäljning och tillverkning av olika gödselmedel till det svenska jord- och trädgårdsbruket samt import och export av enskilda gödselmedel. De gödselmedel som säljs inom landet ska redovisas länsvis, övriga uppgifter endast på riksnivå.

Ange för varje gödselmedel kvantitet uttryckt i ton handelsvara och växtnäringsinnehåll i procent kväve, fosfor, kalium och svavel. För fosforgödselmedel ska även kadmiumhalten (g/ ton fosfor) anges. Detta gäller även fosforgödselmedel med mindre än 5 gram kadmium per ton fosfor. I undersökningen ingår också rena svavelgödselmedel, utan innehåll av kväve, fosfor eller kalium.

För att undvika dubbelredovisning vill vi att ni anger om era gödselmedel är inköpta från producenter inom landet eller från andra importörer. Ange gärna vilka de är under övriga kommentarer på blanketten. När ni köper era gödselmedel av någon annan så ber vi er ändå att fördela era sålda kvantiteter på länsnivå. Om all eller huvuddelen av er import/produktion säljs till något annat företag på marknaden, ange gärna till vem under övriga kommentarer.

Uppgift om den länsvisa försäljningen kan ibland vara svår att ange. Om ni känner till att vissa län tar emot större leveranser än vad som förbrukas inom länet, vill vi att ni fördelar leveranserna på de län där förbrukningen borde ligga.

Jordbruksverket använder materialet för uppföljning av uppsatta miljömål och för ekonomiska kalkyler på jordbrukets område. En statistikrapport med uppgifter om försäljning av gödselmedel fördelat på större produkter i ton vara samt växtnäringsämnen per produktgrupp publiceras på Jordbruksverkets hemsida, www.jordbruksverket.se/statistik.

SCB publicerar ett Statistiskt meddelande i serien MI, som innehåller förbrukning uttryckt i rena växtnäringsämnen per län och för hela riket. Detta finns publicerat på SCB:s hemsida, www.scb.se.

Uppgiftslämnandet är frivilligt men det är viktigt att alla deltar så att vi kan få så säkra uppgifter som möjligt. Uppgifterna ska skickas till Jordbruksverket **senast den 18 november**.

Uppgifterna är sekretesskyddade och kommer endast att användas för statistiska ändamål. I den statistik som produceras är det inte möjligt att härleda uppgifter till ett enskilt företag. Samråd har skett med Näringslivets regelnämnd (NNR) i enlighet med samrådsförordningen (SFS 1982:668).

Eventuella frågor rörande undersökningen kan ställas till Carin Stenberg, Jordbruksverket - tfn 036-15 52 97 eller till Gunnel Wahlstedt, SCB - tfn 019-17 62 45.

Svarskuvert bifogas.

Med vänlig hälsning

Carin Stenberg

Gunnel Wahlstedt

Skicka in blanketten senast den **18 november 2011** till Jordbruksverket i bifogat svarskuvert

Lämnade uppgifter är sekretesskyddade enligt 24 kap 8 § offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400).

Sålda kvantiteter mineralgödsel (inkl. gödselmedel tillåtna i ekologisk odling) till jord- och trädgårdsbruk samt tillverkning, import och export under perioden 1 juli 2010 - 30 juni 2011

Gödselmedel avsedda för skogsgödsling ska inte redovisas!

Har ni haft försäljning, tillverkning, import eller export av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk? Ja Nej

Om ja fyll i en blankett för varje gödselmedel.

Gödselmedel:	Gödselmedlets innehåll av näringsämnen, %				Genomsnittlig kadmiumhalt g/ton fosfor
För gödselmedel tillåtet i ekologisk odling sätt kryss ☐	N	P	K	Svavel (S)	

Län	Ton handelsvara			
	Försäljning till jord- och trädgårdsbruk	Tillverkning	Import	Export
Stockholms 01				
Uppsala 03				
Södermanlands 04				
Östergötlands 05				
Jönköpings 06				
Kronobergs 07				
Kalmar 08				
Gotlands 09				
Blekinge 10				
Skåne 12				
Hallands 13				
Västra Götalands 14				
Värmlands 17				
Örebro 18				
Västmanlands 19				
Dalarnas 20				
Gävleborgs 21				
Västernorrlands 22				
Jämtlands 23				
Västerbottens 24				
Norrbottnens 25				
Hela riket				

Tillverkning, import och export redovisas endast för hela riket!

Övriga kommentarer:

Företag	Nr	Telefon	E-postadress
Box / gatuadress	Postadress	Kontaktperson	

Har ni frågor så kontakta:

Carin Stenberg, tfn 036-15 52 97 carin.stenberg@jordbruksverket.se	Gunnel Wahlstedt, tfn 019-17 62 45 gunnel.wahlstedt@scb.se
---	---